

Asteen verran esteettisempää asuinympäristöä

Hartaanselänrannan taideohjelma, Asuntomessut Oulussa 2025

20.2.2023

Raimo Törhönen, Ajokoiravärioppi, 2014, akryyliväri, Kontinkankaan hyvinvointikeskus

Sisällys

JULKINEN TAIDE PARANTAA ASUINALUEEN VIIHTYISYYTTÄ JA LAATUA	5
Prosenttitaide Oulussa.....	7
HARTAANSELÄNRANNAN UUSI ASUINALUE OULUSSA	9
Vaakunakylän teemat.....	12
Lehtokylän teemat.....	13
Hartaanrannan teemat.....	13
HARTAANSELÄNRANNAN TAIDEOHJELMAN TAVOITTEET	15
Valotaide.....	17
Ympäristötaide.....	18
Äänitaide.....	19
Tilataide.....	19
Veistotaide.....	20
Väliaikaiset ja tilapäiset teokset.....	20
HARTAANSELÄNRANNAN TAITEEN PAIKAT	23
Taidekohteet Vaakunakylän ja Vaakunanrannan alueella.....	23
Taiteen kohdekartta.....	24
Varikonrannan ja Hartaanrannan teospaikat.....	25
Taiteen rakentamisen aikataulu.....	26
TAIDERAHAN MÄÄRÄYTYMINEN JA HALLINNOIMINEN	29
TAITEILIJAVALINNAT JA SOPIMUKSET	30
Taiteilijavalinnat.....	30
Sopimukset.....	30
TAITEEN KOORDINOINTI	32
TAITEEN JA MUOTOILUN ESILLE TUOMINEN MESSUJEN AIKANA	33
Taiteilijapankki ja muotoilijapankki.....	33
Viestintä.....	33

Kaarlo Mikkonen, Toripolliisi 1987

Julkinen taide parantaa asuinalueen viihtyisyyttä ja laatua

Julkisen taiteen hankinta, niin sanottu prosenttitaide, on yleistynyt Suomessa viime vuosina. Yhä useammat kaupungit toteuttavat prosenttiperiaatetta julkisen rakentamisen yhteydessä.

Prosenttitaide on julkista ja ainakin osittain julkishallinnollisin varoin toteutettua. Prosenttiperiaatteen historia Suomessa ulottuu viime vuosisadan alkupuolelle, sillä sen käyttöönottoa suunniteltiin jo 1920-luvulla. Eduskunta hyväksyi hallituksen esittämän toivomusponnen vuonna 1939. Sota-aika kuitenkin esti päätöksen soveltamisen käytännössä. Valtakunnalliselta tasolta prosenttiperiaate siirtyi asteittain myös kunnalliseen päätöksentekoon. (*Prosenttitaide Oulussa, ouka.fi*)

Prosenttitaiteen teokset kuuluvat julkiseen taidekokoelmaan ja ovat joko pysyvästi tai sovituksi määräajaksi sijoitettu yleisölle avoimiin ympäristöihin, paikkoihin tai tiloihin. Nykyisin kaupunkien ja kuntien suunnittelu- ja aluekehittelyhankkeisiin kytketään taiteen ja kulttuurin saavutettavuus, jonka lopputuloksena laaditaan aluerajattu taideohjelma.

Julkinen taide luo hyvinvointia, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Taide nostaa myös asuinalueiden arvoa. Taiteen edistämiskeskuksen (TAIKE) vuonna 2022 tekemän tutkimuksen mukaan taide kertoo siivestyksestä ja piristää kaupunkiympäristöä. Taide luo merkitystä alueelle ja tuo lohtua. Yli 70 % vastaajista haluaa taidetta julkisiin tiloihin.

Prosenttitaiteen teokset kuuluvat julkiseen taidekokoelmaan ja ovat joko pysyvästi tai sovituksi määräajaksi sijoitettu yleisölle avoimiin ympäristöihin, paikkoihin tai tiloihin.

Jaakko Pernu, Vesilasi, 2012, pajurimat, Lyötynpuisto

Prosenttitaide Oulussa

Oulussa prosenttiperiaatetta on noudatettu vuodesta 1964 joskin sen toteutus oli aluksi vähäistä. Tuolloin kansandemokraattinen valtuustoryhmä esitti kuvaamataidetoimikunnan kokouksessa, että julkisten rakennusten kustannusarviosta käytettäisiin 1,5 prosenttia veistoksiin, seinämaalauksiin tai muihin taidehankintoihin.

1970- ja 1980-luvuilla julkisista taidehankinnoista järjestettiin erilaisia kilpailuja. Valtakunnallisten, alueellisten ja kutsukilpailujen kautta rakennuskohteisiin saatiin veistoksia, maalauksia, grafiikan vedoksia ja tekstiiliteoksia. Prosenttiperiaate jäi Oulussa muutamia rakennuskohteita lukuun ottamatta lähes täysin unohtuksi 90-luvun taloudellisten lamavuosien aikana. Prosenttiperiaatteen noudattamiselle löydettiin kuitenkin uuden vuosituhannen myötä uudenlainen toteutusmalli, jonka jälkeen Oulu on ollut Suomessa edelläkävijä prosenttiperiaatteen määrällisessä toteuttamisessa 2000-luvulla. Oulun kaupungin prosenttitaideyöryhmään kuuluvat tilapalveluiden, taidemuseon ja käyttäjien edustajat sekä kohteen arkkitehti ja rakennuttaja. (*Prosenttitaide Oulussa, ouka.fi*)

Anni Rapinoja, Välitä, 2005, betoni, Teknologiakylä, Mikropuisto

Hartaanselänrannan taideohjelma on ensimmäinen Oulussa aluerakentamiskohteeseen laadittu taideohjelma. Prosenttitaide on ollut mukana alueen suunnittelussa alusta asti suunnitelmallisesti ja tavoitteena on saada taide toteutukseen saakka. Oulun asuntomessuihin 2025 linkittyvän prosenttitaidehankkeen toimintatavoille odotetaan laajaa kansallista näkyvyyttä. Se ohjaa ja näyttää suuntaa sille, miten aluerakentamishankkeissa voidaan suunnitellusti edistää prosenttitaiteen näkyvyyttä, tuoda alueelle lisäarvoa, lisätä ihmisten viihtyvyyttä ja alueen elämyksellisyttä.

Taide kuuluu kaikille. Kolme neljästä suomalaisesta haluaa nähdä taidetta osana arkiympäristöjään. Taiteen koetaan lisäävän paitsi julkisten tilojen viihtyisyyttä myös niiden turvallisuutta. Julkinen taide onkin Suomessa yhä isompi osa kaupunkien viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden rakentamista. *Suomen Taiteilijaseura - Prosenttiperiaate.fi. TNS Gallupin kyselytutkimus. Julkaistu 28.9.2016. <http://prosenttiperiaate.fi/tutkimus2016/>*

Näkymä Nallikarista, kuva Sanna Krook

Hartaanselänrannan uusi asuinalue Oulussa

Oulu on keskellä Suomea sijaitseva merenrantakaupunki, joka on portti pohjoiseen. Oulussa on nykyään yli 200 000 asukasta ja kaupunki on viidenneksi suurin koko maassa. Oulu on koostaan huolimatta säilyttänyt pienen kaupungin tunnelman ja maanläheisyyden. Oulussa pyöräillään kesät talvet. Runsas vesistöjen määrä mahdollistaa kauniiden pyöräreitien polveilun Oulujokivarressa sekä meren rannassa. Melonta, leijalautailu, purjelautailu, SUP-lautailu, avantouinti ja monet muut veteen ja luontoon liittyvät harrastukset saavat hyvät puitteet vesien ympäröimässä kaupungissa eri vuodenaikoina.

Hartaanselänranta on hedelmällinen alue prosenttitaiteelle, sillä alueella järjestetään vuonna 2025 valtakunnalliset asuntomessut. Alue sijaitsee vajaan kahden kilometrin päässä Oulun keskustassa Oulujoen suistoalueella. Alueelle sijoittuu monipuolista asumista noin 2000 henkilölle, palveluita sekä julkisia tiloja niin ranta-alueille kuin rakennetun ympäristön aukioille. Koska Hartaanselänrantaan kytkeytyy Oulun keskusta ja muita tiiviisti rakennettuja alueita, sen vaikutusalue on laaja.

Oulujoen suisto, johon uusi asuinalue sijoittuu, on tärkeä linnustoalue ja alueella on tehty lukuisia

lepakkohavaintoja. Natura-alue ja alueen arvokkaat luontoarvot on huomioitu Hartaanselänrannan suunnittelussa säilyttämällä alueella arvokkaita luontoalueita ja turvaamalla harvinaisten eläin- ja kasvilajien elinolosuhteita. Myös valon vaikutuksia eläinten toimintaympäristöön on tutkittu monien eläinlajien osalta. Ulkovaistuksen synnyttämä häiriövalo vaikuttaa muun muassa muuttolintuihin, joiden suuntavaisto menee sekaisin voimakkaasti valaistujen kohteiden vuoksi. Alueen viheryhteyksillä, lehtometsissä ja rantaviivan läheisyydessä on hyvä olla myös täysin valaisemattomia alueita, joilla luonnollinen valorytmi pimeine jaksoineen säilyy. Vesipeili ja sen huomioiminen sekä päivänäkymässä että alueen valaistussuunnittelussa on tärkeää. Harkittujen pimeänpaikkojen säilyttäminen tukee alueen luontoarvoja ja eläimistön säilymistä luoden samalla kaupunkilaisille mahdollisuuden nauttia pimeydestä. *(Hartaanselänrannan yleissuunnitelma ouka.fi)*

Oulun kaupunkistrategiassa 2026 Oulu on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuoteen 2040 mennessä. Hartaanselänrannan alueella tavoitteena on pitää kiertotalous mukana alueen ja asumisen ratkaisujen suunnittelusta toteutukseen.

*Tuovi Nousiainen, Edvard Pääskylän kokoelma Lusto
(Uiton talon rakennushistoriaselvitys)*

Mauno Mannelinen kokoelma (rakennushistoriaselvityksestä)

Kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä tuo mukanaan Hartaanselänrannan toimiminen yhtenä näyttämönä Oulun Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta 2026. Hartaanselänrannalle toteutettavaa tapahtumaviljonkia ja Oulun kaupunginvarikon sekä vanhojen puuhuviloiden peruskorjausta on suunniteltu osana kulttuuri-ilmastonmuutoksen hankkeita, jotka yhdistävät taidetta, teknologiaa ja alueen historiaa.

Hartaanselälle sijoittuvasta alueesta rakennetaan korkeatasoinen, kestävän kehityksen mukainen kaupunkiympäristö.

Kaikille kuntalaisille ja matkailijoille avoimiin virkistysalueisiin sekä kävelyn ja pyöräilyn reitteihin on kiinnitetty erityistä huomiota jo suunnittelun alkuvaiheessa. Hartaanselänranta on uusi vaihtoehto viettää vapaa-aikaa keskustan tuntumassa. Luonnon, taiteen ja lähipalveluiden äärelle pääsee helposti. Yhteisöllisyys näkyy alueella erilaisten ihmisten asumisympäristönä ja ilmapiirinä, jossa asioita tehdään yhdessä.

Hartaanselänrannan alueeseen kuuluu Tuirassa sijaitseva Hartaanranta sekä vesistön vastakkaisella puolella Hietasaarella sijaitseva Vaakunakylä ja Lehtokylä. Alueelle sijoittuu Vaakunanrannan asuntomessualue, jolla järjestetään Suomen Asuntomessut vuonna 2025.

Hartaanselänrannan alue on ollut kautta aikojen edistyksellisyden työssija. Vesiteitse ovat saapuneet monenlaiset ihmiset, kulttuurit, ideat ja vaikutteet. Vuosisadan vaihteen huvila-alue, tukinuitto ja Varikon teollisuusalue ovat toimineet vilkkaina toimintaympäristöinä, joissa liiketoiminnat ovat kukoistaneet vuosikymmeniä ja eri kulttuurit ovat kohdanneet.

Hartaanselänrannan asuinalueelle on suunniteltu eri luonteisia asuinalueita ja julkisia kaupunkitiloja, joilla kaikille on oma identiteettinsä. Varikon ja Vaakunakylän alueilla rannat tulevat olemaan rakennettuja mutta säilyvät edelleen julkisessa käytössä.

Hartaanselänrannan ja Lehtokylän alueiden rannat ovat pehmeää ja luonnonmukaisempaa ranta-alueita. Vailaistuksen ja pimeyden vaihtelun harkittu suunnittelu on luonnonmukaisilla ranta-alueilla tärkeää. Lehtokylän vieressä sijaitsevat lehtometsät ja polut jätetään valaisematta, jotta alueella säilyy myös pimeään paikka ja luonnonmukaisuus säilyy.

Hartaanselänrannan asuntoalueelle on määriteltävä teemat, jotka ohjaavat myös asuntomessujen tonttihakua ja alueen rakentamista. Koko Vaakunanrannan messualueen yhtenä kehitysteemana ovat digitaaliset ratkaisut ja uudet toimintamallit. Myös alueen historian vaaliminen on tärkeää uuden teknologian ja ympäristöystävällisten asumismallien rinnalla.

Teemat ohjaavat alueen suunnittelua ja rakentamista. Samat teemat voivat ohjata myös alueelle tulevaa taidetta. Taidetta toteutetaan osana yleisiä alueita ja asuinkortteleita integroituina teoksina tai erillisinä objekteina.

Tonttihakupaassa käytetään tonttityypeistä seuraavia lyhenteitä:

- AK** Asuinkerrostalotontti
- A0** Asuinomakotitalojen tontti
- A0-7** Kytkeytyneiden asuinomakotitalojen tontti
- AKR** Asuinkerrostalojen ja rivitalojen tontti
- AP** Asuinpientalojen tontti
- AH** Asumista palveleva yhteiskäyttöinen tontti (yhteispiha)
- SR-1** Suojeltavien rakennusten tontti
- W/r** Kelluvien rakennusten tontti
- LPA-1** Pysäköintilaitoksen tontti

Hartaanselän alueen viitesuunnitelma
(c) Oulun kaupunki

📌 **Taidetta toteutetaan osana yleisiä alueita ja asuinkortteleita integroituina teoksina tai erillisinä objekteina.**

Vaakunakylän teemat

Vaakunakylän teemana on kerrostaloasuminen omissa rauhassa. Pihat, porraskäytävät ja säilytystilat ovat omakotimaisia. Kerrostaloasumisen helppoutteen yhdistetään omakotiasumisen etuja. Kaikenlaisen melun torjunta on rauhallisen asumisen lähtökohta. Yhteispihalla voidaan tehdä monenlaisia yhteisöllisiä asioita esimerkiksi hoitaa yhteisiä viljelylaitikoita. Yhteispiha voi olla myös taideteoksen paikka. Alueella suositetaan puurakentamista ja uusia innovaatioita. Rakentamisessa halutaan luontonäkymiä kaikille asukkaille.

Lehtokylän teemat

Lehtokylä on historiallinen ja vehreä suistomiljöö lähellä luontoa. Se on moderni huvila-alue, joka ilmentää alueella ollutta huvilakulttuuria. Elämäntapa on talon kokoa suurempi. Luonnon, Natura-alueen ja vesistön lähellä oleva alue vehreine pihoineen on ainutlaatuinen lähes keskellä kaupunkia oleva pientaloalue.

Hartaanrannan teemat

Hartaanrannan alue on urbaani ja monikerroksinen. Alueella olevat vanhat rakennukset säilytetään luontevana osana uutta kaupunkirakennetta muistutuksena alueen teollisuushistoriasta. Alueella huomioidaan erilaiset elämän vaiheet ja yhdessä tekeminen. Mittakaava kasvaa rannan kaupunkipientaloista eri korkuisiksi kerrostaloiksi. Alueen rakentamisessa ja ulkoilualueilla tavoitellaan ratkaisuja, jotka kannustavat luovuuteen, leikkiin ja yhdessä tekemiseen.

Teoksen tulee kestää aikaa sisällöllisesti eli sen tulee olla taiteelliselta tasoltaan niin vakuuttava, että teoksen voidaan ajatella säilyvän relevanttina vuosikymmenten päähän.

Hartaanselänrannan taideohjelman tavoitteet

Hartaanselänrannan uudelle asuinalueelle laaditaan taideohjelma asuinalueen ainutlaatuisuuden vuoksi. Alueella on paljon Natura-aluetta, mikä korostaa alueen tarkkaa suunnittelua ja tarkoin harkittua rakentamista. Alue on sekoitus uutta ja vanhaa, teknologiaa ja kulttuuria. Monimuotoinen kaupunkipuisto toivottaa tervetulleeksi kaikki kaupunkilaiset tarjoten monenlaista mielenkiintoista tekemistä.

Julkinen taideteos rakentuu pysyväksi osaksi ympäristöönsä. Teoksen kokeminen on pitkälle paikakasidonnaista, josta jää erityinen muistijälki. Teoksen tulee kestää aikaa sisällöllisesti eli sen tulee olla taiteelliselta tasoltaan niin vakuuttava, että teoksen voidaan ajatella säilyvän relevanttina vuosikymmenten päähän. Samalla teoksen tulee kestää aikaa teknisesti – ilkvallan ja sään rasitteet on huomioitava teoksen toteutuksessa tarkoin. Pysyvät taideteokset ovat näiden erityspiirteiden vuoksi vaativia suunnitella ja toteuttaa. Tämän vuoksi taideohjelmassa linjataan, että kaikki Hartaanselänrannan pysyvät taideteokset ovat ammattitaiteilijoiden toteuttamia. Näin pyritään varmistamaan teosten taiteellinen ja tekninen laatu.

Taideohjelman tavoitteena on tehdä laadukkaan ja monipuolisen julkisen taiteen avulla elävä ja kiin-

Teokset ja teoskokonaisuudet ovat kaikkien alueella asuvien ja siellä vierailevien tavoitettavissa, mikä on omiaan lisäämään yhteisöllisyyttä ja mielenkiintoa aluetta kohtaan.

nostava asuinalue. Alueen taide on sidoksissa tiiviisti valaistukseen ja ympäristörakentamiseen. Taideteosten toivotaan olevan mahdollisimman hyvin vuoropuhelussa arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun kanssa. Teokset voivat kertoa tarinaa alueen historiasta hyödyntäen uutta teknologiaa mahdollisimman laajasti. Alueelta löydetty materiaalit, kuten uppotukit ja lehtikuuset, ovat myös käytettävissä.

Reijo Hukkanen, Kangastus 2003,
maalattu sinkki, Kiihelinpuisto

Taide voi olla integroituna kävely- ja katupintojen materiaaleihin, se voi olla osa näille alueille sijoittuvia toiminnallisia rakenteita tai vaikkapa vain tavallisesta poikkeava värisommitelma. Rakennuksiin integroituna taide voi olla myös osa yksittäisen rakennuksen tai useamman samassa korttelissa olevan rakennuksen julkisivua jatkuen katu- ja/tai piha-alueelle. Valotaiteen avulla voidaan korostaa rakennusten julkisivuja.

Taide voi olla myös osana aktiivista arkea ja innostaa arkiliikunnassa. Se voi olla innoittajana alueen asukkaiden yhteisille toiminnoille. Esimerkiksi grillaus- tai piknik-paikat tulee olla huolella suunniteltuja ja toteutettuja, alueen historiaa vaalien.

Teokset ja teoskokonaisuudet ovat kaikkien alueella asuvien ja siellä vierailevien tavoitettavissa, mikä on omiaan lisäämään yhteisöllisyyttä ja mielenkiintoa aluetta kohtaan. Taiteella voi olla toiminnallisia ja/tai opastavia funktioita. Alueella oleva taide ilmentää alueeseen liittyviä muistoja ja tarinoita.

Taideteos voi olla valo- ja/tai ääniteos yhtä hyvin kuin performanssi, julkisivuteos tai kiinteä taideteos. Tärkeää on, että taiteilijat olisivat mukana mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja osana suunnittelutiimiä. Hyvä suunnittelutyö syntyy yhteistyöllä ja takaa korkean laadun.

Seuraavassa lyhyt yhteenveto taiteen aloista, jotka ovat mahdollisia Hartaanselänrannan alueella.

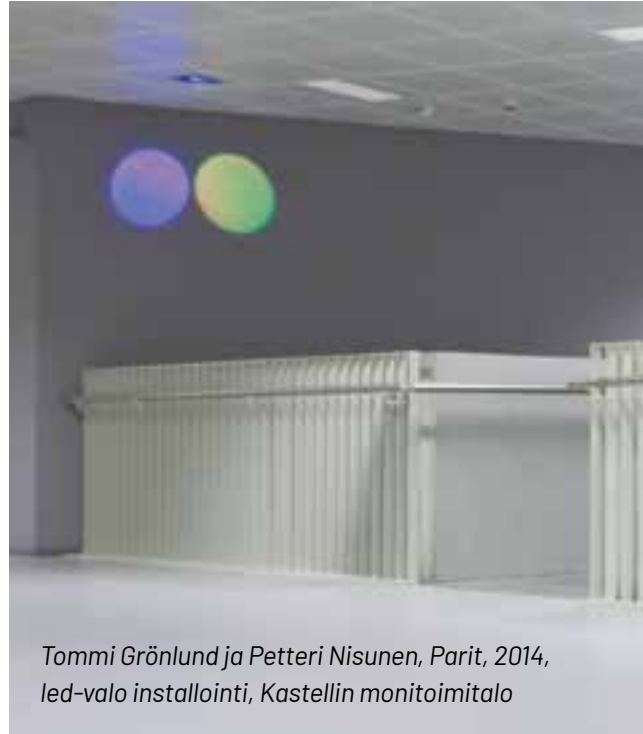
Valotaide

Valo on tärkeä osa kaikkea visuaalista suunnittelua. Se elää suunnittelun mukana, korostaa taideteoksia ja johdattaa kulkijaa katualueilla. Valon rooli turvallisuuden luojana pimeänä vuodenaikana on kiistan, mutta sen avulla voidaan luoda myös erilaisia ja muuttuvia tunnelmia valikoituja asioita korostaen ja piilottaen.

Valotaiteessa valo on teoksessa määrittävässä roolissa materiaalina tai teemana. Teoksen konsepti rakentuu valon ympärille ja se eroaa itsenäisenä teoksena muusta ympäröivästä valaistuksesta. Teosta ympäröivä muu valaistus tulee suunnitella siten, ettei se häiritse valoteosta eikä vie siltä tehoa. Valotaidetta voivat olla teokset, jotka toimivat esimerkiksi heijastavilla tai fluorisoivilla materiaaleilla, jolloin ne toimivat yhdessä valaistuksen kanssa muodostaen kiinnostavia maailmoja eteenkin pimeänä aikana.

Ensisijaisia valotaiteen kohteita ovat näkyvät julkisivut, maisemallisesti hyvin erottuvat kohteet, korttelien sisäpihat, alikulut, aukiot ja sillat.

Tiettyihin paikkoihin tulevien Gobo-valojen aihe- maailma voi olla taiteilijoiden suunnittelemaa.

Tommi Grönlund ja Petteri Nisunen, Parit, 2014, led-valo installointi, Kastellin monitoimitalo

“ **Teoksen konsepti rakentuu valon ympärille ja se eroaa itsenäisenä teoksena muusta ympäröivästä valaistuksesta.**

Ympäristötaide

Ympäristötaide on rakennettuun kulttuuriympäristöön tai luonnonympäristöön tehtyä taidetta. Ympäristötaideteos voi olla myös teko, tapahtuma tai prosessi. Ympäristötaiteeksi voidaan sanoa myös ekologisia asioita käsittelevää taidetta. Ympäristötaide sai alkunsa 1960- ja 1970-luvuilla Yhdysvalloissa.

Ympäristöteoksia voidaan tehdä täysin luonnon materiaaleista, jolloin ne aikaa myöten häviävät ja muuttuvat osaksi luontoa. Ympäristötaiteen kestävyys on sidoksissa käytettyyn materiaaliin ja sen muokkaukseen. Usein suuri koko on eduksi, jolloin teos säilyy pidempään.

“ Ympäristöteoksia voidaan tehdä täysin luonnon materiaaleista, jolloin ne aikaa myöten häviävät ja muuttuvat osaksi luontoa. ”

Antti Laitinen, Forest Square, 2013

“ **Ääniteokset voivat olla puhtaasti ääniteoksia ilman mitään visuaalista osaa tai ne voivat olla osana erilaisia installaatioita tai veistoksia.**

Äänitaide

Nykytaiteessa äänitaiteen keskeisellä sijalla ovat erilaiset ääneen, kuulemiseen ja kuuntelemiseen liittyvät kysymykset. Äänitaide on perusluonteeltaan poikkitaiteellista ja mediataidetta. Äänitusteknologian kehityksellä on ollut merkittävä osuus äänitaiteen kehityksessä.

Äänitaide pohtii akustiikkaan ja psykoakustiikkaan, ääniympäristöihin ja äänen luokitteluun liittyviä kysymyksiä kuten sitä, minkälaiset äänet ovat meistä miellyttäviä tai mitä melu oikeastaan on. Ääniteokset voivat olla puhtaasti ääniteoksia ilman mitään visuaalista osaa tai ne voivat olla osana erilaisia installaatioita tai veistoksia.

Tommi Grönlund ja Petteri Nisunen, Vaeltajat, 2014, lasipeilit, alumiinialustat, Kastellin monitoimitalo

Tilataide

Lähellä ympäristötaidetta on tilataide, joka tarkoittaa erilaisiin paikkoihin tehtyjä kolmiulotteisia teoksia. Tilataide on taiteilijan joko näyttelytilaan tai ulos luoma kokonaistaideteos. Tilateokset saattavat olla hyvin vaihtelevia, koska niihin voidaan yhdistää erilaisia elementtejä, kuten maalattuja tai veistettyjä osia, ääntä tai valoa.

“ **Tilataide on taiteilijan joko näyttelytilaan tai ulos luoma kokonaistaideteos.**

Anni Rapinoja, Väilitä, 2005, betoni, Teknologia kylä, Mikropuisto

Veistos näyttää eri suunnilta erilaiselta, samoin valaistus vaikuttaa veistoksen ulkonäköön.

Veistotaide

Kuvanveisto on taiteellista ilmaisua kolmiulotteisessa muodossa.

Sanaa veistos käytetään yleisnimityksenä kaikille kolmiulotteisille taideteoksille sekä niiden tekemiselle ja tekoperiaatteille. Veistoksia ovat esimerkiksi valetut, muovatut tai hitsatut, eri tavoin kootut kolmiulotteiset teokset.

Veistos näyttää eri suunnilta erilaiselta, samoin valaistus vaikuttaa veistoksen ulkonäköön. Veistokset sijoitetaan usein puistoihin tai muuten näkyvälle paikalle. Usein niiden ympäri voi kävellä ja niitä voi katsella eri suunnista. Tyypillisiä julkisten veistosten materiaaleja ovat esimerkiksi puu, kivi, metalli tai savi sekä nykyisin myös lumi ja jää.

Väliaikaiset ja tilapäiset teokset

Hartaanselänrannan yleisille alueille voidaan sijoittaa myös väliaikaisia tai määräaikaisia teoksia. Kaiken julkisen taiteen ei tarvitse kestää ikuisesti. Kun julkinen taideteos on väliaikainen, sen huoltoa ja kestävyttä ei tarvitse suunnitella niin tarkkaa kuin pysyvän teoksen. Väliaikaiset tai määräaikaiset teokset tuovat vaihtelevuutta ja monimuotoisuutta ympäristöön sekä voivat lisätä alueen vetovoimaa. Positiivisena riskinä voi olla asukkaiden kiintyminen väliaikaiseksi suunniteltuun teokseen.

Hartaanselänrannan taiteen paikat

Koko Hartaanselänrannan alueelle on sijoitettu useita mahdollisia taiteen paikkoja ja eri tavoilla toteutettavia teoksia. Kaikki teokset eivät välttämättä toteudu Asuntomessujen avautumiseen mennessä vaan sitä mukaa kun alue rakentuu. Osa teoksista voi jäädä kokonaan toteutumatta, koska taiteen tilaaminen on sidoksissa myös rahoitukseen ja mahdollisiin yhteistyökumppaneihin. Sijoittelussa on pyritty ottamaan huomioon mahdollisimman monenlaisia taiteen aloja; on yksittäisiä teoksia sekä integroitua teoksia, valo- ja ääniteoksia sekä ympäristöteoksia.

Taidekohteet Vaakunakylän ja Vaakunanrannan alueella

Hietasaarentien reunaan toteutettavaa meluaitaa varsin on järjestetty jo aiemmin suunnittelukilpailu Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Aita toteutetaan kilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisesti teräksenä reliefinä, jossa valolla on huomattava osuus. Työ tehdään kaupungin työnä katurakenteiden yhteydessä.

Tulevalle asuntomessualueelle on suunniteltu neljä jätteen yhteiskeräysasemaa, joihin tulee syväkeräysastiat. Jäteasemien julkisivuihin tulee sarjakuvaa tai muuten kerronnallista aiheeseen sopivaa kuvitusta. Kiertokaari Oy toteuttaa asuntomessualueen jätekeräysasemille tulevat työt prosenttihankeena yhteistyössä Molok Oy:n kanssa.

Asuntomessualueen muuntamorakennuksiin on huomioitu taidevaraus. Muuntamot ovat kolmiulotteisen taiteen kohteita ja sopivia reliefeille sekä integroitua veistotaiteelle. Muuntamot ovat betonisia rakennuksia ja näkyvät eri puolille aluetta.

Vaakunakylän alueella Holstinpuronpuistoon toteutetaan ympäristöteos. Se voi rakentua luonnon materiaaleista tai alueelta löytyneestä puumateriaalista. Teos voi olla rajatun ikäinen ja integroitua puiston rakenteisiin. Teos voi myös sulautua ajan myötä ympäristöön.

Vaakunakylän pysäköintitalon rakentaa Oulun pysäköinti ja talon julkisivuun on tavoitteena toteuttaa prosenttihankeena taideteos. Julkisivu on iso ja näkyy erityisesti Hietasaarentien puolelle. Teos voi olla reliefimäinen ja siihen voi integroitua esim. valoteos. Pysäköintitalon suunnittelun alkaessa tulisi

**KUSTANNETAAN
TAIDERAHASTA**

- 1 Muuntamotaideteokset
- 2 Ympäristöteos
- 3 Oleskelutilan teos
- 4 Venelaiturin teos
- 5 Tilavaraus taideteokselle
- 6 Vedessä oleva taideteos
Yhteistyö Oulu 2026-hankkeen kanssa
- 7 Katukivetykseen integroitu taide

VÄLIAIKAISET TEOKSET

- 1 Aikalaisarkeologia ja taide -työryhmä
Ympäristöinstallaatio

Taideohjelman kartta

PROSENTTITAIDE

- 1 Kierrätyspisteisiin integroitu taide
Kiertokaari Oy ja Molok yhteisrahoitus
- 2 Meluseinä
Kilpailutyö, YYP rahoittaa ja rakentaa
- 3 Sisäpihan teokset
Rakennuttajien toteutus
- 4 Pysäköintilaitos
Prosenttihanke
- 5 Ulkoseinän valoteokset
Rakennuttajan toteutus
- 6 Gobo-valo
- 7 Tilavaraus taideteokselle
Tontin omistajien toteutus
- 8 Tilavaraus taideteokselle
Rakennuttajien toteutus

MUU RAHOITUS

- 1 Siltateos
- 2 Tilavaraus taideteokselle

taiteilijan olla mukana mahdollisimman aikaisin. Esi-merkkinä hyvästä pysäköintitalosuunnittelusta ja taiteen yhdistämisestä on Jyväskylän Kankaan alueen pysäköintitalon toteutus.

Myös korttelin 44 asuinkerrostalojen julkisivuihin tulee valoteokset, jotka yhdistyvät rakennuksen arkkitehtuuriin. Ne ovat rakennuttajan prosenttihanke samoin kuin korttelien 42 ja 43 sisäpihan teokset. Huomioitavaa on, että teosten taiteilijat ja luonnokset tulisi käydä taiteen ohjausryhmän hyväksyttävänä.

Nuorten oleskelutilan kattoteos on taiteilijan toteutama ja siihen voi integroitua valoa ja ääntä.

Toppilansalmen kevyenliikenteen siltaan tuleva taide voi olla Oulu 2026 -hankkeen, sekä mahdollisten muiden toimijoiden, kanssa yhteistyössä toteutettu kansainvälisen taiteilijan teos.

Venelaiturin porttiteos voi olla monimuotoinen kolmiulotteinen teos ja se toteutetaan taiderahasta. Asuntomessualueen läheisyyteen tulevaan leikkipuistoon on myös taidevaraus ja siihen tuleva teos voi olla toiminnallinen ja lapsia leikkiin inspiroiva. Alueelle tulee Gobo-valoja, joiden aihe maailman taitelija voi suunnitella.

Suojelurakennus Nurron-talon pihalle tulee Aikalaisarkeologia ja taide -työryhmän ympäristöinstallaatio. Työryhmään kuuluu arkeologeja ja taiteilija. Arkeologit ovat tehneet kaivauksia ja tutkimustyötä Vaakunakylän alueella. Teoksen lähtökohtana on yhdistää arkeologisia ja hortikulttuurisia fragmentteja. Teoskokonaisuus sisältää puusta tehdyn taideobjektin sekä istutuksia. Projektiin sisältyy myös esityksiä ja keskustelutilaisuuksia. Teoksen ikä on noin 5 vuotta. Työryhmä on itse hankkinut rahoituksen. Teos voi olla esillä messujen aikana ja myöhemmin niin kauan, kunnes tontti luovutetaan.

Varikonrannan ja Hartaanrannan teospaikat

Varikonrannan ja Hartaanrannan teokset valmistuvat sitä mukaa kun alue rakentuu vuoteen 2030 mennessä. Varikonrantaan on varattu paikat kolmelle veistosmaiselle teokselle. Niiden toteutus kustannetaan taiderahasta ja toteutetaan yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa. Katukiveykseen tuleva integroitu teos tulee Castrenin aukiolle ja se rakennetaan yhteistyössä Oulun kaupungin infran kanssa.

Tonttien 119 ja 120 muureihin voidaan integroida taideteokset, jotka rakennetaan valmiina olevista eri värisistä ylijääneistä tai kierrätetyistä graniiteista. Tontit ovat kerrostalotontteja ja maaston kaltevuuden takia muurit on rakennettava joka tapauksessa. Kivet ovat Oulun kaupungin omaisuutta ja varastoituna Ruskon varikolle. Kivet on hyvä saada hyötykäyttöön ja valjastaa taiteen materiaaliksi. Muurien rakentaminen ja taideteokset toteutetaan yhteistyössä Oulun kaupungin ja tontin lunastajien kanssa.

Tontinluovutusehtojen mukaan tonteille numerot 119-121 kuuluu tehdä myös prosenttitaidehankkeet sisäpihoille tai porraskäytäviin. Teokset voivat olla monimuotoisia ja integroituja teoksia.

Hartaanrantaan voi tulla myös vedessä oleva taideteos ja se voidaan toteuttaa Oulu 2026 -hankkeen kanssa, Tukkipaaren kohdalle rannan puolelle on varaus veistokselle. Tervaporvarin puistossa Tuirassa on varaus taiteelle, joka voi olla ympäristöteos tai toiminnallinen teos.

Taiteen rakentamisen aikataulu^(*)

Alueelle tulevaa taidetta voidaan toteuttaa sitä mukaa, kun rakentaminen etenee.

Asuntomessuihin 2025 mennessä teoksista pyritään toteuttamaan Vaakunakylän ja Lehtokylän alueille ainakin yhteiskeräysaseman sekä muuntamorakennusten teokset, Holstinpuronpuiston ympäristöteos, leikkipuiston valoteos, oleskelualueen kattoteos, Vaakunakylänrannan venelaiturin portin teos, Hietasaarentien varren meluaidan kilpailuteos, pysäköintilaitoksen seinäteos sekä korttelien numero 42 - 44 prosentitaideteokset. Rakentamisen edetessä Tuiran puolelle teokset toteutetaan rakennusai-kataulun mukaan.

Euroopan kulttuuripääkaupunkivuonna 2026 olisi toivottavaa saada Hartaanselän alueelle taideteos yhteistyössä Oulu 2026 -hankeen kanssa.

MAANRAKENNUSURAKAT

- MAANRAKENNUSURAKKA 1
10/2022 - 6/2023
- MAANRAKENNUSURAKKA 2
6/2023 - 8/2024
- MAANRAKENNUSURAKKA 3
5/2023-10/2024
- TAITORAKENNEURAKKA
5/2023 - 10/2024
- SILTA
6/2023 - 3/2025

*) Rakentamisen aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Taiderahan määräytyminen ja hallinnoiminen

Taideraha muodostuu Oulun kaupungin osuudesta ja Hartaanselänrannan tonttien rakentajilta kerättävästä osuudesta. Taiderahaa kerätään tonttien lunastajilta, jolloin ns. prosenttiperiaate toteutuu. Oulun kaupunki maksaa lisäksi vastaavan summan taiderahaa kyseistä kohteista. Taidevelvoite on kytetty tonttien luovutus- ja vuokraehtoihin, joissa on määritelty rakennusoikeuteen sidotun taiderahavelvoitteen suuruus. Velvoite kirjataan sopimukseen, kun tontit myydään tai vuokrataan oikeushenkilölle, esim. rakennusliikkeelle tai kiinteistöyhtiölle.

Tontin saajat maksavat tontin kauppa- tai vuokrahinnan lisäksi taiderahaa, joka määräytyy asemakaavan pääkäyttötarkoituksen mukaisen rakennusoikeuden perusteella. Taiderahaa peritään asuinkeuhkotalojen tonteilta (AK-tontti) 10 €/km², asuinkeuhkotalojen ja rivitalotonteilta ja asuinkeuhkotalojen tonteilta (AKR- ja AP-tonteilta) 5 €/km² ja omakotitalotonteilta (AO-tontti) 2 €/km².

Keuhkotalokortteleissa tontinsaajien tulee lisäksi toteuttaa korttelin yhteispihoille (AH-tontille) sijoitettava tai yhteispihalle näkyvä taideteos prosenttiperiaatteen mukaisesti. Rakentajalta edellytetään, että taiteen ohjausryhmä hyväksyy tekijän ja suunnitelman. Tontille 44 on määritelty julkisivun valaistus,

joka voi olla valotaideteos. Teoksen tulee tukea rakennuksen arkkitehtuuria. Lisäksi pysäköintilaitoksen rakentaja on velvollinen tekemään prosenttiteoksen pysäköintilaitoksen julkisivuun. Taiderahan lisäksi on tavoitteena hakea ulkopuolista rahoitusta taideteosten toteuttamiseksi.

Taiderahalla katetaan kaikki taiteen suunnittelusta ja toteuttamisesta aiheutuvat kulut. Taideteoksen hinnasta noin puolet on taiteilijapalkkiota ja loput materiaali- ja ostopalvelukuluja. Taiderahalla katetaan myös taiteen koordinoimien kuluja sekä insinöörisuunnittelusta aiheutuvia lisäkuluja. Eri kohteissa näiden osa-alueiden suhteet voivat vaihdella hieman, mutta karkeasti ne saisivat noudattaa seuraavaa jakoa:

- Taideteos 80 %
- Taiteen koordinoimien 10 %
- Suunnittelun lisäkustannukset 10 %

Taiteen korvatussa osittain tai kokonaan rakentamisessa muutoin käytettäviä materiaaleja, kuten aukoiden kivetystä, on määriteltävä hinta sille, mitä perusmateriaalit ilman taidetta maksaisivat. Kulut, jotka ylittävät tämän laskennallisen kustannuksen, ovat taiteen aiheuttamia kuluja ja maksetaan taiderahasta.

Taideraha muodostuu Oulun kaupungin osuudesta ja Hartaanselänrannan tonttien rakentajilta kerättävästä osuudesta. Lisäksi tulisi haetut apurahat taideteosten toteuttamiseksi.

Budjettiin kuuluvat ja kuulumattomat osat on syytä määritellä tarkasti.

Yleisille alueille sijoittuvat, osittain Oulun kaupungin rahoittamat julkiset taideteokset liitetään Oulun taidemuseon hallinnoimaan Oulun kaupungin taidekokoelmaan teosten valmistumisen jälkeen. Oulun taidemuseo huolehtii teosten ylläpidosta ja huollosta pysyvästi tai määräaikaaisesti. Taiteilija on velvollinen toimittamaan huolto-ohjeet taidemuseolle.

Taiteilijavalinnat ja sopimukset

Taiteilijavalinnat

Taidehankkeisiin etsitään taiteilijoita, joiden katsotaan aiemman toimintansa tai olemassa olevien referenssien perusteella olevan kykeneviä toteuttamaan pitkäjänteistä, monialaista yhteistyötä vaativia hankkeita.

Taiteilijavalintoja voidaan tehdä monella tavalla. Yleinen tapa on portfoliohaku, jossa taiteilija täyttää valmiin portfoliopohjan tiettyyn aikaan mennessä.

Yleinen taidekilpailu tai pienimuotoisempi kutsukilpailu voivat olla tapoja löytää sopiva taiteilija tiettyyn kohteeseen. Tarvittaessa ohjausryhmä voi myös kutsua taiteilijan tekemään jotain tiettyä teosta. Koordinaattorin vastuulla on tarkistaa, että kaikki taiteen ohjausryhmälle esiteltävät taiteilijavaihtoehdot täyttävät vaadittavat kriteerit. Valituilta taitelijoilta edellytetään näyttöä aktiivisesta toiminnasta taiteilijan ammatissa. Useissa kohteissa vaaditaan valmiutta myös taiteilijoiden väliseen yhteistyöhön sekä vuorovaikutukseen asukkaiden ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Taiteilijavalintoja tehtäessä pyritään mielenkiintoiseen ja ilmaisutavoiltaan rikkaaseen kokonaisuuteen. Paikallisuuden lisäksi huomioidaan kansallinen ja kansainvälinen kiinnostavuus.

Sopimukset

Taiteilijavalinnan tekemisen jälkeen, ennen teosluonnoksen tekemistä, tehdään taiteilijan kanssa luonnossopimus ja kun luonnos on hyväksytty, tehdään vastaavasti toteutussopimus. Luonnossopimuksen pohjalta taiteilija esittelee teoksen idean tai vaihtoehtoisia ideoita teoksen luonteeseen sopivalla tavalla. Lisäksi taiteilija laatii selvityksen käytetyistä materiaaleista ja tekniikoista, sekä toteutuksen budjetin ja arvion teoksen elinkaaresta, huollosta ja ylläpitoon liittyvistä kysymyksistä.

Idealuonnosvaihe sisältää kokouksia muun suunnittelutiimin ja taiteen ohjausryhmän kanssa, jotta teoksen idea ja toteutus saadaan kehitettyä toteutumiskelpoiseen muotoon. Toteutussopimuksessa määritellään luonnossopimusta tarkemmin teoksen sisältö ja koko, tekninen ja materiaallinen toteutustapa, tarkka kustannusarvio sovituisissa kustannusten ja kautumisen rajoissa, maksuaikataulu, sekä vastuiden ja tehtävien jakautuminen toteutuksen osapuolien välillä. Tähän sopimukseen liittyy myös selvitys teoksen elinkaaresta, huollosta ja ylläpidosta. Joissain tilanteissa teoksen suunnitteluun voi liittyä kolme eri-

☞☞ Taidehankkeisiin etsitään taiteilijoita, joiden katsotaan aiemman toimintansa tai olemassa olevien referenssien pohjalta olevan kykeneviä toteuttamaan pitkäjänteistä, monialaista yhteistyötä vaativia hankkeita.

laista suunnitteluvaihetta; puhdasta idealuonnosvaihetta seuraa tarkentava luonnossuunnitteluvaihe ja vasta sen jälkeen on toteutussopimuksen vuoro. Näin toimittaessa teoksen suunnittelu rytmittyy muuhun suunnitteluun luontevammin. Sopimukseen määritellään myös teoksen siirtyminen Oulun taidemuseon hallinnoimaan Oulun kaupungin taidekokoelmaan.

Kaija Kiuru, Mukuloiden asennus 2006

Kaija Kiuru, Mukulat, 2006, luonnonkivet, laasti, Kuivasrannan päiväkotia

Taiteen koordinointi

Taideohjelman toteutuksen käytännön työstä vastaa taiteen ohjausryhmän alaisena työskentelevä taidekoordinaattori vuoden 2025 asunomessuihin saakka. Taidekoordinaattori toteuttaa työryhmän tekemiä päätöksiä ja toimii sen kokoonkutsujana ja sihteerinä.

Taidekoordinaattorin tehtäviin kuuluu hankkeiden

sujuvan etenemisen valvominen sekä yhteydenpito taiteilijoiden, rakennushankkeen osapuolien ja ohjaustyöryhmän välillä. Taidekoordinaattori vastaa myös tiedotusmateriaalin valmistamisesta ja tiedottamisesta yhdessä laaditun suunnitelman mukaan. Taidekoordinaattori varmistaa, että mahdolliset luvat on haettu ja tuo kaikkien osapuolien tietoisuuteen turvallisuuteen ja vastuullisuuteen liittyvien seikkojen huomioimisen ja niihin liittyvät käytännöt. Taiteen koordinoiminnan prosessi määritellään kattamaan alueen rakentamisen loppuun saakka.

Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalve-

luissa toimii kuvataidetyöryhmä, joka ohjaa ja toimeenpantaa julkista taidetta Oulun kaupungin yleisillä alueilla ja julkisissa rakennuksissa. Kuvataidetyöryhmässä käsitellään myös Hartaanselänrannan asunomessualueen julkisen taiteen edistämistä, ohjelmaa ja aikataulutusta.

Kuvataidetyöryhmää vetää Oulun taidemuseon edustaja ja jäseniä työryhmässä on museo- ja tiedekeskus Luupin sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden yksiköistä, jotka vastaavat teknisestä puolesta Oulun kaupungin rakentamisen suunnittelusta ja toteutuksesta.

Taiteilijapankki ja muotoilijapankki

Taiteilija- ja muotoilijapankkien tavoitteena on saada korkeatasoista taidetta ja muotoilua messukohteisiin messujen ajaksi. Rakennuttaja voi lainata taideteoksia ja halutessaan asukas voi lunastaa teoksen. Kaupanteko on taiteilijan ja asukkaan välistä. Muotoilupankki samoin kuin taiteilijapankki toimivat myös sisuttajien apuna. Pankkiin on koottu luettelo taiteilijoista ja muotoilijoista, jotka haluavat töitään esille messutaloihin. Yhtenäinen luettelo helpottaa tekijöiden löytämistä. Tällä tavoin voidaan saada rakentajien käyttöön paikallisia ja kansallisia tekijöitä toteuttamaan muun muassa mittatilaustyönä valmistettuja kalusteita. Pankin kautta taloihin voi löytyä integroitujen taideteosten tekijöitä.

Viestintä

Hartaanselänrannan taideohjelma vaikuttavuutta ja näkyvyyttä edistetään asuntomessutapahtuman ohella monipuolisella viestinnällä koko prosessin ajan. Hartaanselänrannan taideohjelmasta, taiteilijoista ja toteutettavista teoksista tiedotetaan Oulun kaupungin, Hartaanselänrannan ja Suomen asuntomessujen viestintäkanavissa.

Tämä taideohjelmahanke kuuluu yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimialan hankkeena Oulun kaupungin Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkkuun. Oulun kaupungin Oulun kaupungin kehittämissalkut ovat kaupunkistrategian toteuttamisohjelmiin kuuluvia kokonaisuuksia, joihin on koottu ohjelmien toteuttaminen projekteilla ja hankkeilla. Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkku perustuu kulttuuripääkaupunkityön Oulu 2026 -hakukirjaan ja kulttuuristrategiaan 2023. Salkun painopisteitä ovat yhteisöllinen kaupunkikulttuuri, toimintaympäristöt ja mallit sekä tapahtumat.

Hartaanselänrannan taideohjelman ohjausryhmä:

- *Elina Vieru, puheenjohtaja, intendentti, Oulun taidemuseo*
- *Eini Vasu, messuarkkitehti, Asuntomessut Oulussa 2025*
- *Katariina Kemppainen, amanuenssi, Oulun taidemuseo*
- *Heikki Pulkkinen, kaupunginpuutarhuri, Infra*
- *Sami Kaleva, maisema-arkkitehti, Infra*
- *Ritva Kuusisto, projektipäällikkö, Asuntomessut Oulussa 2025*
- *Samu Forsblom, ohjelmajohtaja, Euroopan kulttuuripääkaupunkisäätiö, 2026*
- *Janne Rajala, kaupunginarkkitehti, Rakennusvalvonta*
- *Moosa Myllykangas, kuvataiteilija, taidekoordinaattori*
- *Sami Ylisaari, kulttuurijohtaja, Oulun kaupunki*

Taiteen ja muotoilun esille tuominen messujen aikana

Julkisen taiteen lisäksi tavoitteena on saada käyttöön messujen ajaksi ns. taiteilijapankki ja muotoilijapankki. Pankit ovat yksityisten rakentajien ja sisustussuunnittelijoiden käytössä lainausperiaatteella. Pankit muodostetaan portfoliohakujen perusteella tai ilmoittautumismenettelyllä Suomen taiteilijaseuran, Oulun taiteilijaseuran, Ornamon ja Proto - Pohjois-Suomen muotoilijat ry:n kautta.

Sisällöntuottajat: Taidekoordinaattori / kuvataiteilija Moosa Myllykangas sekä Hartaanselänrannan taiteen ohjausryhmä
Valokuvat: Oulun kaupunki, Sanna Krook
Teoskuvat: Mika Friman, Samuli Skantsi, Antti Laitinen
(kuvissa olevat taideteokset kuuluvat Oulun kaupungin taidekokoelmaan lukuun ottamatta teoksia sivuilla 2 ja 18)
Ohjelman taitto: Marjut Jaanu / Oulun kaupunki

